

Aluesuunnittelu / Maria Sirviö

Metsähallitus

MH 8805/2022

Lausunto Nuuksion hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksesta

Metsähallitus on pyytänyt lausuntoa Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksesta. Hoito- ja käyttösuunnitelman avulla pyritään yhteensovittamaan luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja muun käytön tavoitteita. Nuuksion kansallispuisto on maakunnallisesti erittäin tärkeä ekologisen verkoston ydinalue, jonka moninaisten arvojen turvaaminen vaatii laadukkaan alueen käyttöä ohjaavan suunnitelman. Uudenmaan liitto pitää tärkeänä, että suunnitelmassa kansallispuiston aluetta tarkastellaan osana laajempaa järviyläntä ja otetaan huomioon alueen rooli maakuntakaavan alueidenkäytön ohjauksessa Helsingin seudun viherkehällä. Kansallispuiston lähialueilla rakentamisen kasvupaineet ovat suuret ja toisaalta kasvavaan virkistys- ja matkailukysyntään vastaaminen on erittäin tärkeää.

Uudenmaan liiton mielestä suunnitelmaluonnoksessa on onnistuneesti tunnistettu tärkeimmät kehittämiskohteet. Sekä virkistyskäytön edellytyksien parantaminen että luonnon monimuotoisuuden edistäminen ovat keskeisiä tavoitteita. Kumpaakin tavoitetta pyritään edistämään heikentämättä toista. Nuuksion vyöhykejako osaltaan ohjaa kansallispuiston käyttöä ja hoitoa niin, että virkistyskäytölle ja luonnonsuojelun toimenpiteille löytyy omiakin alueita, joilla ne haittaavat toisiaan mahdollisimman vähän.

Luonnon virkistyskäyttö ja luontomatkat ovat lisääntyneet viime vuosina ja Nuuksio tärkeänä matkailu- ja virkistyskohteena on myös kasvattanut kävijämääriään. Ruuhkautumisen ja joidenkin alueiden ylikulumisen vähentämiseksi suunnitellut uudet merkityt reitit ja viralliset tulipaikat ovat Uudenmaan liiton mielestä kannatettavia. On kannatettavaa, että uudet merkityt reitit tehdään vanhoja merkittömiä polkuja hyödyntäen, jolloin niiden perustamisesta aiheutuu vähemmän haittaa luonnolle. Lyhyehköt opastetut reitit tarjoavat metsässä virkistymisen mahdollisuuden monenlaisille kohderyhmille ja niiden tarve on tunnistettu myös kävijätutkimuksissa. Uudenmaan liitto pitää kannatettavana, että osasta tulipaikoista tehdään esteettömiä ja näin parannetaan luontokokemusten saavutettavuutta kaikille. Uusien virallisten tulipaikkojen sijoittelussa on järkevää tunnistaa, kuinka paljon kyseinen tulipaikka voi vähentää lähiympäristön luvattomien leiri- ja tulipaikkojen syntymistä ja

niistä johtuvaa ympäristön kulumista.

Uudenmaan liiton mielestä on perusteltua huomioida lisääntynyt maastopyöräily. Uusien reittien perustaminen on kannatettavaa, jos se lisää eri tavoin alueella liikkujien luontovierailun laatua, eikä merkittävästi lisää ympäristön kulumisvaaraa. Myös ratsastuksen ohjaaminen sille nykyistä paremmin soveltuville alueille on kannatettavaa.

Suunnitelmaluonnoksessa on tavoitteita kansallispuiston sisääntuloporttien saavutettavuuden parantamiseen liittyen. Uudenmaan liiton mielestä julkisen liikenteen ja shuttle bus -palveluiden kehittäminen ovat erityisen tärkeitä, jos alueen saavutettavuutta halutaan parantaa pitkänäköisesti ja kestävästi. Pyöräreittien parantaminen kansallispuistolle on myös kannatettava tavoite. Parkkipaikkojen laajentaminen voi olla nykytilanteessa perusteltua, jotta jopa vaarallista tienvarsille pysäköintiä saataisiin vähennettyä. Saavutettavuuden parantamisessa tulisi tehdä suurimmat panostukset kuitenkin niin, että useampi kansallispuiston kävijä voisi valita jatkossa muun kulkuneuvon kuin yksityisauton. Sisääntuloporttien suunnittelussa on tehtävä tiivistä yhteistyötä kuntien kanssa, muun muassa kaavoituksen näkökulmasta.

Luonnonsuojelua edistetään monilla tavoin Nuuksion kansallispuistossa. Edustavien ja kulumisherkkien kohteiden käytön rajaaminen on Uudenmaan liiton mielestä perusteltua. Uudet liikkumisrajoitusalueet ovat pienialaisia, mutta luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä, eivätkä merkittävässä määrin vähennä vapaan liikkumisen mahdollisuuksia alueella. Luonnon ennallistamis- ja hoitotoimenpiteiden jatkaminen ja lisääminen kaikkienensa ovat Uudenmaan liiton mielestä kannatettavia.

Laajojen, yhtenäisten luontokohteiden arvo on erityisen suuri, kun tavoitteena on luonnon monimuotoisuuskadon pysäyttäminen jo tällä vuosikymmenellä. Luonnon monimuotoisuuden lisääminen auttaa myös Nuuksion kaltaisen tärkeän kohteen ja laajemmin maakunnallisen ekologisen verkoston sopeutumista ilmaston muuttuessa. Lähiympäristön asukasmäärän kasvu ja rakentaminen lisäävät entisestään kansallispuiston merkitystä luonnonsuojelun ytimenä ja osana Helsingin seudun viherkehää. Samalla on ensiarvoisen tärkeää, että kansallispuistoa koskevassa suunnittelussa otetaan huomioon ekologisten ja virkistysellisten yhteyksien jatkuvuus kansallispuiston ja sen lähialueiden välillä.

Uudenmaan liitto pitää hyvänä, että alueella lisätään virkistyskäytön ja sen vaikutusten seurantaa. On erittäin kannatettavaa tutkia häiriötekijöiden vaikutuksia alueen lajistolle ja hyödyntää tietoa kansallispuiston käytön suunnittelussa. Uudenmaan liiton mielestä olisi tärkeää päivittää alueen luontotyyppitietoja inventoinneilla. Erityisesti luontotyyppien edustavuudessa voi tapahtua merkittäviäkin muutoksia 15 vuodessa, jos niillä on virkistyskäyttöä. Kaikkienensa suunnitelman pitäisi olla mahdollisimman hyvin muuttuviin tilanteisiin mukautettava, eli kansallispuiston käytön ja hoidon mahdollisiin negatiivisiin vaikutuksiin tulisi pystyä reagoimaan nopeasti.

Mahdolliseen kansallispuistoalueen laajentamiseen tulee varautua. Jos alue laajentuu nykyisille Helsingin omistamille virkistysalueille, niin tämä tulee huomioida väliarvioinneissa. Kansallispuiston käytön näkökulmasta laajennus mahdollistaisi kävijäpaineen hajauttamisen laajemmalle alueelle ja parantaisi koko järviylängön alueen luontoarvojen ja -yhteyksien turvaamista. Toisaalta ei ole selvää millaisia rajoituksia nykyisin virkistyskäytössä oleville alueille tulisi. Maakuntakaavaa tulkiten niiden tulisi säilyä ensisijaisesti virkistyskäytössä, mutta luontoarvot turvaten.

Uudenmaan liitto pitää kannatettavana, että Metsähallitus ottaa aktiivista roolia alueen luontomatkailun tuotekehityksen tukemisessa eri yhteistyöverkostoissa. On tärkeää, että luontomatkailun palvelut kehittyvät kestävästi ja tasapainoisesti, eli eri palvelutyyppejä tarjotaan sopivissa suhteissa toisiinsa. Uudenmaan liitto pitää tärkeänä osallistumistaan myös kiireellisesti tehtäväksi kirjatun erillisen luontomatkailusuunnitelman laatimiseen.

Viestinnän ja etenkin sähköisten palveluiden merkitys vastuullisen virkistyskäytön ohjaamisessa kasvaa koko ajan. Suunnitelmassa on hyvin tunnistettu, että aloittelevien retkeilijöiden ja matkailijoiden määrä lisääntyy ja samalla lisääntyy tarve luonnossa liikkumisen ohjaamiseen eri toimenpitein.

Suunnitelmaluonnos on sisällöltään hyvä, mutta taulukkomuotoisena hiukan vaikeaselkoinen. Jokaisella sivulla tulisi vähintään näkyä otsikkorivi. Uuden suunnitelman eroja vanhaan on haastavaa tunnistaa.

Paula Autioniemi
Va. johtaja,
aluesuunnittelu

Kaarina Rautio
Suunnittelupäällikkö

Jakelu

Metsähallitus
Uudenmaan liitto / Kirjaamo